

NAMJERAVATE LI TRAZITI POSAO U INOSTRANSTVU? INFORMISITE SE!

Posljedice trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije

Negativne posljedice trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije, kao i kod drugih oblika trgovine ljudima, kreću se od direktnih posljedica na žrtve trgovine do posljedica na zajednice i sredine iz kojih žrtve potječu:

- ugrožavanje osnovnih ljudskih prava žrtava;
- psihičke i fizičke traume;
- ozbiljne posljedice po zdravlje;
- smanjenje mogućnosti žrtvama da nastave da vode normalan život;
- smanjenje mogućnosti žrtvama da postanu punopravni članovi društva;
- značajan gubitak ljudskih potencijala i kapitala;
- povećani troškovi oporavka i reintegracije.

SAVJETI! Kako se zaštititi ako se prijavljujete ili Vam je ponuđen posao u zemlji ili inostranstvu? Provjerite:

- ko je Vaš poslodavac: podaci o dosadašnjem poslovanju firme, da li na internetu postoje informacije o poslodavcu i firmi;
- vjerujete li osobi koja Vam preporučuje poslodavca van granica države;
- kontaktirajte ambasadu Bosne i Hercegovine u zemlji u koju idete radi provjere legalnosti firme/poslodavca;
- da li imate ugovor o radu;
- da li imate pravo izbora i pravo da kažete „ne“;
- da li imate pravo na topli obrok, troškove prijevoza, plaćeni odmor i bolovanje, rad od najviše osam sati dnevno;
- da li se sve odvija kako je dogovoreno;
- da li u svakom trenutku možete da se predomislite i odete;
- ostavite kontakt podatke poslodavca kod članova porodice prije odlaska;
- dogovorite se s članovima porodice o redovnom kontaktu;
- uvijek kod sebe nosite kopiju ličnog dokumenta/pasoša;
- po dolasku na određite prijavite se ambasadi Bosne i Hercegovine.

www.bihat.ba

NAMJERAVATE LI TRAZITI POSAO U INOSTRANSTVU? INFORMISITE SE!

Kome prijaviti?

- **Lokalna policijska stanica** ☎ 122
- **Federalna uprava policije** ☎ 033/261-300
☎ 033/261-301
- **Uprava policije
Republike Srpske** ☎ 051/331-164
- **Policija Brčko Distrikta** ☎ 049/233-200
- **Krimolovci** ☎ 080/020-505
- **www.bihat.ba**

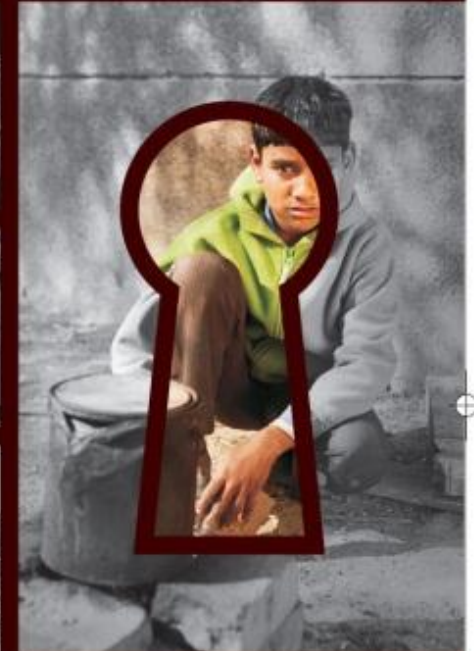
Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine
Министарство безбедности Босне и Херцеговине
Ministry of Security of Bosnia and Herzegovina

MEDUNARODNI FORUM
SOLIDARNOSTI - EMMAUS
BOSNA I HERCEGOVINA

„Ovaj projekat je finansiran od strane Američke ambasade u Sarajevu
i svi stavovi, mišljenja i zaključci izneseni ovdje ne odražavaju nužno stav
State Departmenta nego isključivo autora“

NAMJERAVATE LI TRAZITI POSAO U INOSTRANSTVU? INFORMISITE SE!

www.bihat.ba

**NAMJERAVATE LI TRAZITI
POSAO U INOSTRANSTVU?
INFORMISITE SE!**

www.bihat.ba

NAMJERAVATE LI TRAZITI POSAO U INOSTRANSTVU? INFORMISITE SE!

Priča radnika iz BiH

„Prijavio sam se na oglas za posao zidara u građevinskoj firmi u Bakuu, Azerbejdžan. Potpisao sam ugovor. Radovao sam se poslu, zaradi, boljem životu. U maju 2009. godine sletio sam u Baku. Odmah po dolasku poslodavci su nam uzeli dokumente radi viziranja i odredili nam zajednički smještaj. Radili smo 12 sati bez odmora, po kiši, po vjetru i nismo smjeli ići u WC. Bili smo bez vode, a higijenski uvjeti su bili loši, jer je 100 ljudi bilo smješteno u manjoj prostoriji. Išao sam raditi bolestan, kašljao sam i sve me boljelo, a nisam smio reći ništa jer su mi govorili: „Hoćeš štraf (kaznu)?“. Čak su me jednom štrafovali (kaznili) sa 500 dolara, vikali na mene da sam lud, vrijeđali me. To je bilo tako teško da se ne može nikad zaboraviti. Sad kad se sjetim svega toga, suze mi krenu.“

Bh. državljanin, muškarac, 29 godina.

Trgovina ljudima

Je problem globalnih razmjera koji podrazumijeva brojne kriminalne radnje, uključujući kupovinu i prodaju, vrbovanje, prijevoz, skrivanje i smještaj osoba s ciljem njihove eksploatacije/iskorištavanja kroz prinudni rad, prinudnu prostituciju/seksualnu eksploataciju, prinudno prosjačenje, prinudni brak, ropstvo ili uklanjanje organa ili druge oblike iskorištavanja. Trgovina ljudima se često pogrešno polstovjećuje s prostitucijom, krijumčarenjem migranata, lošim uvjetima na radu, kao i kulturnim običajima određenih grupa. Trgovina ljudima predstavlja teško kršenje ljudskih prava koja su zagarantovana pravnim instrumentima Bosne i Hercegovine.

Najistaknutiji oblici

trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije su: prisilni rad u poljoprivrednom i građevinskom sektoru, industriji, prisilno sluzenje u kući, prisilni brakovi i prisilno organizovano prosjačenje. Ovim oblicima radne eksploatacije izloženi su mnogi državljani Bosne i Hercegovine muškarci i žene, ali i djeca, u zemlji i inostranstvu.

Eksploatacija/iskorištavanje

predstavlja iskorištavanje drugih koje se uspostavlja i održava upotrebom prijetnje ili sile, prevarom, zloupotrebom ovlaštenja, zloupotrebom teškog položaja eksploatacane osobe, otmicom i sl. Eventualni pristanak žrtve na eksploataciju ne mijenja činjenicu da se radi o krivičnom djelu i ne uzima se kao olakšavajuća okolnost u sudskom procesu.

Prisilni rad

predstavlja „svaki rad ili uslugu koja se od neke osobe zahtijeva pod prijetnjom bilo kakve kazne i za što se ta osoba nije ponudila dobrovoljno.“ Ova definicija prisilnog rada, data u Konvenciji MOR-a iz 1930. godine, pažnju usmjerava na zahtijevanje rada koji nije dobrovoljan koristeći sredstva prinude.

Millioni žena i djece, ali i muškaraca, širom svijeta, primorani su na prostituciju, prosjačenje, sluzenje u kućama, rad na plantažama, u fabrikama, na gradilištima, kao i na druge oblike prinudnog rada. Njima se trguje transnacionalno između država i interno - unutar granica jedne zemlje.

Godine 2012. Međunarodna organizacija rada (MOR) procijenila je da je skoro 21 milion osoba angažirano na poslovima na koje su prisiljene ili prevarom dovedene i koje ne mogu napustiti. Ove osobe su žrtve prinudnog rada. Djeca čine više od četvrtine ukupnog broja (26% ili 5,5 miliona djece žrtava).

U Bosni i Hercegovini trgovina ljudima u svrhu radne eksploatacije poprima sve veće razmjere i oblike, posebno kada se radi o djeci, osobama mladim od 18 godina.

Uzroci trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije u Bosni i Hercegovini su:

- složene ekonomske i socijalne prilike;
- siromaštvo, nezaposlenost i nedostatak mogućnosti;
- tolerisanje tradicionalnih praksi i običaja.

Međunarodna organizacija rada (MOR): Indikatori trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije¹

Indikatori vrbovanja

- Prevareni u vezi sa prirodom posla, lokacijom ili poslodavcem
- Prevareni u vezi sa sadržajem i zakonitošću ugovora o radu
- Prevareni u vezi sa uvjetima stanovanja i života
- Prevareni u vezi sa zakoniim dokumentima ili sticanjem zakonitog statusa migranta
- Prevareni u vezi sa uvjetima putovanja i vrbovanja
- Prevareni u vezi sa zaradom
- Dužnički rad
- Prijetnja nasiljem nad žrtvom
- Nasilje nad žrtvama
- Oduzimanje dokumenta
- Izolacija, ograničavanje slobode ili nadziranje
- Prijetnja prijavljivanjem vlastima
- Nasilje nad porodicom (prijetnje ili stvarno)
- Zadržavanje novca
- Prevareni kroz obećanja braka ili usvajanja
- Otmica, prisilni brak, prisilno usvajanje ili prodaja žrtve

Indikatori eksploatacije

- Nepoštivanje zakona ili potpisanog ugovora
- Zadržavanje naknade za rad
- Manipulisanje naknadama za rad
- Oduzimanje dokumenata
- Dužnički rad
- Izolacija, ograničavanje slobode ili nadziranje
- Nasilje nad žrtvama
- Prisiljavanje na nezakonite/kriminalne aktivnosti
- Prisiljavanje na laganje vlastima, porodicu
- Prijetnja prijavljivanjem vlastima
- Prijetnja nametanja još težih radnih uvjeta
- Prijetnja nasiljem nad žrtvom
- Nasilje nad porodicom (prijetnje ili stvarne)
- Prekomjerni broj radnih dana ili sati
- Vrlo loši radni uvjeti
- Silom nametnuti zadaci

¹ U tabeli su navedeni samo neki od indikatora trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije koje je razvio MOR.

www.bihat.ba NAMJERAVATE LI TRAZITI POSAO U INOSTRANSTVU? INFORMISITE SE!